

به نام خدا

۲۰۱۷

اصول نوین پرورش زالو - زالودرمانی و کاربرد آن

تالیف:

محمد زرین

سرشناسه: زرین، محمد.

عنوان و نام پدیدآور: اصول نوین پرورش زالو، زالودرمانی و کاربرد آن/تالیف محمد زرین.

مشخصات نشر: تهران؛ آموزش فنی و حرفه‌ای مزرعه زرین، ۱۳۹۷.

مشخصات ظاهری: ۱۸۴ ص.؛ مصور، جدول، نمودار.

شابک: ۱۸۰۰۰۰ ریال: ۴-۵-۸۲۷۸-۶۰۰-۹۷۸

وضعیت فهرست‌نویسی: فیا

موضوع: زالوها

موضوع: Leeches

موضوع: زالوها -- مصارف درمانی

موضوع: Leeches--Therapeutic use

رده‌بندی کنگرد: ۱۳۱۱/۴:ف ۱۸۲/ز RM

رده‌بندی دیویی: ۶۱۵.۸۹

شماره کتابشناسی ملی: ۵۱۳۷۸۶

نام کتاب: اصول نوین پرورش زالو - زالودرمانی و کاربرد آن

مؤلف: محمد زرین (محقق و مدرس طب سنتی زالودرمانی)

ناشر: آموزش فنی و حرفه‌ای مزرعه زرین

قیمت: ۱۸۰۰۰ تومان

شمارگان: ۱۰۰۰ جلد

شابک: ۴-۵-۸۲۷۸-۶۰۰-۹۷۸

نوبت و سال چاپ: اول ۱۳۹۷

مرکز تهیه و توزیع: (تهران-کارگر جنوبی-میدان حر-روبه‌روی مرکز آموزش زبان‌های

خارج-پلاک ۱۸-واحد یک) تلفن (۵-۴۹۸۲۴۹۸۴) ۰۲۱

آدرس سایت: www.publishtvto.ir

شماره تلگرام: ۰۹۱۹۹۳۰۲۷۹۱

۹	مقدمه
۱۱	فصل اول
۱۱	تاریخچه زالو و استفاده از آن
۱۴	سیستماتیک زالوی طبی
۱۵	زالوهای شناخته شده در آبهای شیرین ایران
۱۵	خانواده آکانتوبدلیده
۱۶	خانواده گلوسیفونیده
۱۷	خانواده هیروودینیده
۱۷	خانواده پیسیکولید
۱۸	خانواده هموپیده
۱۸	خانواده اربوبدلیده
۱۹	خانواده هرپوبدلیده
۱۹	خانواده برانشیوبدلیده
۲۰	انتشار جغرافیایی زالوهای آب شیرین
۲۳	فصل دوم
۲۳	مشخصات ظاهری و عمومی زالوها
۲۶	منافذ خارجی در بدن زالوها
۲۷	بخشهای خارجی بدن زالوهای جنس هیروودیناریا
۲۸	ساختمان بیرونی زالو
۳۰	دیواره بدن زالو
۳۱	آناتومی و عملکرد زالوها
۳۲	آناتومی و عملکرد دهان
۳۵	سیستم گوارش زالو
۳۷	سیستم گردش خون
۳۹	سیستم تنفس و دفع زالو
۴۰	پوست و ماهیچههای دیواره بدن

فهرست مطالب

۴۳	اعصاب و سیستم‌های حسی زالو
۴۴	سیستم تولیدمثل زالوها
۴۶	فیزیولوژی گوارش زالوها
۴۹	فصل سوم
۵۰	شیوه‌های اخذ غذا در زالوها
۵۰	مهمترین علائم اشتهاى زالو به غذا
۵۰	صید زالو
۵۱	رژیم غذایی زالوها
۵۵	خصوصیات زالو: مطلوب طبی
۵۸	اهمیت اقتصادی زالوها
۶۱	مولدسازی و پرورش زالوها
۶۲	تغذیه زالوها در فارم‌های طبیی و مصنوعی
۶۳	روش مرسوم تغذیه زالو در ایران
۶۳	دمای بعد از تغذیه زالوها
۶۴	ویژگی‌های یک زالوی گرسنه سالم مناسب برای درم
۶۶	نیاز دمایی در مراحل مختلف پرورش زالو
۶۷	نگهداری و حمل و نقل زالو
۶۸	نحوه نگهداری زالوها در مرحله لاروی
۶۸	جفت گیری و کوکون گذاری زالوها
۶۸	حرکت و جابجایی در زالوها
۷۱	فصل چهارم
۷۱	روش‌های نگهداری زالو
۷۱	پرورش زالو در استخر خاکی
۷۱	پرورش زالو در استخر بتنی
۷۳	پرورش زالو در وان‌های پلاستیکی
۷۴	پرورش زالو در اکواریوم

فهرست مطالب

۷۴	نگهداری زالو در استخر برزنتی
۷۵	پرورش زالو در بطری‌های شیشه‌ای
۷۶	نگهداری زالو در گونی‌های پارچه‌ای
۷۶	پرورش زالو در آبگیرهای طبیعی
۷۷	پرورش زالو در وان‌های پلاستیکی (پلی تانک)
۷۷	پرورش زالو در ظروف شیشه‌ای یا پلاستیکی
۷۹	فاکتورهای مهم در انتخاب محل پرورش زالو
۸۰	فاکتورهای تعیین‌کننده آب در پرورش زالوها
۸۲	انواع مزرعه یا محل نگهداری زالوها
۸۲	پرورش زالو در منزل
۸۴	هزینه لازم برای راه اندازی واحد تولید زالو به تعداد ۵۰۰۰ زالوی مادر
۸۶	وسایل و تجهیزات مورد نیاز جهت پرورش زالو
۸۷	روش اصولی جهت ضدعفونی کردن مخازن پرورش زالو
۸۸	نظافت و تعویض آب
۸۹	بیماری‌های زالو
۹۰	رعایت اصول بهداشتی در پیشگیری از بیماری‌های زالو
۹۳	فصل پنجم
۹۳	دستورالعمل اجرایی و ضوابط فنی بهداشتی تأسیس و بهره برداری مراکز تکثیر پرورش زالو
۱۰۵	فصل ششم
۱۰۵	طرح توجیهی اقتصادی و فنی پرورش زالو
۱۱۹	فصل هفتم
۱۱۹	جایگاه زالودرمانی در ایران
۱۱۹	نظر حکمای ایرانی پیرامون زالودرمانی
۱۲۳	چسباندن زالو به موضع زالودرمانی
۱۲۶	پانسمان محل زخم بعد از زالودرمانی
۱۲۷	زالودرمانی و مزاج شناسی

فهرست مطالب

۱۳۰	تعداد و اندازه زالوهای مورد استفاده
۱۳۱	تجهیزات و وسایل مورد نیاز زالودرمانی
۱۳۱	جداسازی زالوها از موضع زالودرمانی
۱۳۴	رفع شبهات در زمان زالودرمانی
۱۳۵	بزاق زالو و خواص آن
۱۳۶	مواد موجود در بزاق زالو
۱۳۸	فواصل بین دوره‌های زالودرمانی
۱۳۹	توصیه‌های قابل‌انجام از زالودرمانی
۱۴۰	نحوه پانسمان پس از زالودرمانی
۱۴۳	حساسیت احتمالی پس از زالودرمانی
۱۴۴	برخی از توصیه‌های مهم پس از زالودرمانی
۱۴۵	اثرات زالودرمانی
۱۴۵	روش کلی استفاده از زالو
۱۴۶	چگونگی قرار دادن زالو روی موضع
۱۴۶	روش و نحوه کار زالواندازی
۱۴۷	نکات مهم در زالودرمانی
۱۴۸	کم خونی ناشی از زالودرمانی
۱۴۹	فصل هشتم
۱۴۹	استفاده از زالو در درمان بیماری‌ها
۱۴۹	سرردهای دموی
۱۵۰	سکنه‌های مغزی
۱۵۲	گرفتگی عروق قلب، سکنه قلبی، بزرگ شدن قلب
۱۵۳	پیشگیری از تکرار سکنه در بیماران بهبود یافته
۱۵۴	فشارخون بالا
۱۵۴	سیاتیک
۱۵۵	دیسک کمر

فهرست مطالب

۱۵۶	واریکوسل یا گرفتگی عروق تناسلی در مردان
۱۵۶	بروستات
۱۵۷	آب مروارید
۱۵۷	آرتروز زانو
۱۵۸	خارش شدید دهانه رحم و مقعد
۱۵۸	واریس پا
۱۵۹	چربی خون، قندخون و اسید اوریک بالا
۱۶۰	آلزایمر (فراموشی)
۱۶۰	درد مچ دست
۱۶۰	درد آرنج
۱۶۰	سرد شدن عضلات پاها
۱۶۰	سوزش کف پا و روی پا
۱۶۱	ورم زانو
۱۶۲	میگرن
۱۶۲	سینوزیت
۱۶۳	سرگیجه
۱۶۳	آرتروز شانه
۱۶۳	جوش های صورت
۱۶۴	دیابت
۱۶۴	گل مژه (تَرْد)
۱۶۴	طنین، وزوز و آواز گوش
۱۶۵	سیروز کبدی (استسقاء)
۱۶۵	همپاتیت ها، یرقان
۱۶۶	درد بین دو کتف و دست ها
۱۶۶	درد مهره های گردن
۱۶۷	خار پاشنه

فهرست مطالب

زیبایی و لطافت پوست و حفظ جوانی	۱۶۷
آسم، تنگی نفس	۱۶۷
اسپیاسم عضلانی	۱۶۸
عقونت گوش	۱۶۸
مگس پران چشم	۱۶۸
رعه (پارکینسون)	۱۶۸
ترک لب، ورم لب	۱۶۹
سَهَر (بی خوابی)	۱۶۹
لقوه (فج صرط)	۱۶۹
بی حسی و سکنج ران	۱۷۰
مجموعه سوالات نسی	۱۷۱
فهرست منابع	۱۸۴

مقدمه

زالو از ۲۵۰۰ سال قبل در هند، یونان، روم، ایران و سپس در اروپا مورد استفاده قرار گرفته است. به طوریکه این جراح کوچک در درمان بسیاری از بیماری‌ها نظیر سردرد، تب، زخم‌های عفونی شده، ورم و غیره کاربرد داشته و خدمات قابل توجهی را به جوامع بشری عرضه نموده است. اگرچه استقبال از زالو تا یک قرن گذشته همچنان پایدار بوده است اما با ظهور طب غربی آلوپاتیک، گسترش استفاده از زالودرمانی به میزان چشمگیری کاهش یافت. متأسفانه در اثر استفاده ناصحیح و عدم انجام تحقیقات و بررسی‌های لازم بر روی خواص زالو، با گذشت زمان استفاده از آن به فاساد پیچیده شد. با این توصیف که این روش درمانی در میان بسیاری از اقوام بویژه در ایران، پاکستان و اطباء به عنوان یک روش درمانی طب سنتی و بومی محفوظ ماند. از حدود سه دهه قبل با توجه به افزایش بیماری‌ها در بین جوامع بشری و عدم توانایی طب غربی در درمان و کنترل بیماری‌ها و همچنین بالا بودن هزینه‌های درمانی، کشورهایی همچون روسیه، آلمان، فرانسه و انگلستان مجدداً شروع به تحقیقات علمی بر روی فواید زالودرمانی نمودند و به نتایج قابل قبولی نیز دست یافتند. علم زالودرمانی در ایران اگرچه از سابقه طولانی برخوردار بوده اما در سال‌های نه چندان دور، با ظهور جراحی‌های روبرو شده است. متأسفانه در برخی از کشورها مثل ایران بعد از ظهور طب مدرن، سال‌ها زالودرمانی جرم محسوب می‌شده است. به دلیل عدم آگاهی افراد نسبت به علم زالودرمانی و برخورد صرفاً مادی با این گوهر گرانبها و همچنین عدم استقبال متخصصین و پزشکان طب غربی و کلاسیک، این شاخه از علوم طب سنتی مورد کم‌لطفی بسیاری قرار گرفته و گاهی نسل زالو تا مرحله انقراض پیش رفته است. خوشبختانه طی یک دهه اخیر مراکز و کلینیک‌های زیادی در زمینه زالودرمانی به فعالیت پرداخته‌اند. همچنین واحدهای تولید و تکثیر زالو در طول چندین سال گذشته فعالیت خوبی را آغاز کرده‌اند. امید است با اشاعه بیشتر فرهنگ استفاده از طب سنتی در کشورمان که از پیشینه‌ای طولانی نیز برخوردار است، شاهد رشد شایان توجهی در استفاده از زالو در پیشگیری و درمان بسیاری از بیماری‌ها باشیم. حکیم بوعلی سینا

با مطالعات علمی، اولین کسی بود که زالوهای سمی را از زالوهای غیرسمی تفکیک کرد. بررسی‌های دقیق شیخ‌الرئیس در مورد آناتومی زالو، مرجعی مهم و قابل اتکاء برای دانشمندان ایرانی و غربی محسوب می‌شد به‌طوری‌که پس از ترجمه آثار وی، زالوشناسی و زالودرمانی در غرب رواج یافت و کتب گوناگونی در این زمینه تدوین گردید.

اگرچه استفاده از زالو در پزشکی از سابقه بسیار طولانی برخوردار است اما بدلیل بی‌توجهی و بی‌مهری در پاره‌ای از مقاطع به این موجود با ارزش، پیشرفت استفاده از آن با وقفه مواجه شده و در نتیجه از رشد فزاینده صنعت زالو به میزان قابل توجهی کاسته شده است لذا جهت استفاده هرچه بیشتر از این نعمت خدادادی، صنعت زالو نیاز به برنامه‌ریزی ویژه‌ای در راستای بهبود هرچه بیشتر، از نظر کمی و کیفی دارد. همچنین با ارائه برنامه‌ریزی مدون در اعطای مجوزهای لازم برای افراد ذی صلاح در زمینه زالودرمانی و حتی پرورش و تکثیر آن می‌توان از بروز مشکلات احتمالی استفاده از زالو در افراد بدون صلاحیت جلوگیری بعمل آورده و فرهنگ زالودرمانی را به‌سورب روز افزون گسترش داد. در این راستا کتاب اصول نوین پرورش زالو و زالودرمانی در زمینه پرورش و تکثیر زالو و همچنین زالودرمانی مباحث و مطالب کاربردی و تکمیلی را در اختیار ستقایان قرار داده است. امید است مجموعه یاد شده مورد مقبول دوست داران این رشته مهم و - استی قرار گیرد. توصیه می‌کنم عزیزی که تمایل دارند، نسبت به مباحث طب سنتی و همچنین زالودرمانی اطلاعات بیشتری داشته باشند، از کتاب اصول و مبانی طب سنتی مربوط به انتشارات آملی فنی و حرفه‌ای استفاده نمایند. در آخر لازم می‌دانم از استقبال و حمایت بی‌دریغ شما عزیزان در رابطه با کتاب قبلی اینجانب و درخواست مکرر جهت تألیف و تدوین کتاب زالودرمانی، نهایت تشکر و قدردانی را داشته باشم. امید است مجموعه یاد شده نیز همانند کتاب اصول و مبانی طب سنتی مورد استقبال شما عزیزان و دوست داران طب سنتی و زالودرمانی قرار گیرد.